

Piše: **Boban Ilić**

Koliko je nas pročitao Dejtonski sporazum? Koliko je nas pročitao Ustav republike Srbije? Koliko je nas pročitao Kumanovski vojnotehnički sporazum? Koliko je nas pročitao Memorandum Srpske akademije nauka i umetnosti? Koliko je nas pročitao Sveto pismo?

ka, dakle onoga koji je na osnovu nauke ili umetnosti "zadužio državu svojim delom", a da je samom sebi od svojih zaradenih para kupio stan u Beogradu. Po onome što sam ja naučio u svetu moram da postavim samom sebi jedno prosto pitanje: Ako je neko zaista svetski priznata ličnost, akademik, koga je svet prihvatio, ako je

neku lepljivu traku koja visi i na koju su se lepile muve. Taj prizor mi je uvek izazivao gadjenje, žalost za svim muvama koje su se zalepile i tu ostale, nikako nisam mogao da odvojim oči od mušica koje zuje i vise bespomoćno. Ponekad, kad razmišljam o sebi ovde, setim se tih slika i zahvalim Bogu da sam odleteo daleko iz zeml-

nam farbaju uskršnja jaja oni koji su farbali i zemlju i nebo crvenom bojom, uzduž i popreko Srbije. Crveni trg - Ti je nan skver - Terazije.

Dokle će Srpska akademija nauka i umetnosti služiti u političke svrhe, ja jednostavno ne znam, da li će doći kraj maska iza koje se pleće političko prljavo kolo?

CRNI MOZGOVI I CRNE MARAME

Malo ko, vrlo malo. Ali zato su gotovo svi pročitali "Knjigu o Milutinu" ili Miloševićev bestseller "Godine raspleta" knjige istine, pripreme i povratka svesti omadrijanog srpskog naroda, koji je mesečario po krovovima bunovno, stotinak godina. Sveta povelja istorijske nepravde i dirigentska palica Srpske akademije je svečano predana čoveku uzdignuta čela i karakteristične frizure. Na Gazimestanu u vizantijskom plavom vidokrugu naša zlatna usta zapevaše: "Bolje rat nego pakt! Smrt dušmanima! Uz melodiju "Ne može nam niko ništa, jači smo od sudbine".

Srpska akademija nauka je tada započela rad na projektu zvanom "Svi Srbi u jednoj državi". Radilo se i danju i noću, dok je Komunistička partija u duhu pluralističke doktrine budućeg Jugo društva započela posao precrtavanja granica i prikupljanja napredne omladine pod svoje levo krilo. Započelo je uređenje nove jugoslovenske teritorije, u narodu zvane kao "Velika Srbija". Iznenada se izgrliše i izljubiše komunisti i Ravnogorci, dobrovoljci navijači i svi dobri momci, brat do brata, da se odbranimo, bez reklamacije na ideološku prošlost uz onu poznatu: "Ljudi smo, iako smo Srbi".

Rezultat znate, što u diplomatskom diletantizmu, što u apsolutno muzejskom naoružanju i strategiji odbrane, što u izboru nazovi saveznika, što u ekonomskom kolapsu. Lista je beskonačna i mnogo šta se u našem životu promenilo od onda, dosta toga.

Medjutim, neke stvari u Beogradu baš i nisu, ni za milimetar. Meni je lično veoma čudnovat nedodirljivi status baš one institucije koja je apsolutna politička kolevka i inspiracija svih zala i nesreća zbog kojih i danas krvaramo. To je elitno društvo sedih i pametnih glava koje u zemlju Srbiju dovedoše čitavu jednu mladu i mrtvu generaciju ratnika, iseljenika, izbeglica na traktorima, zavijenih u crne marame i bolni lelek. Dovedoše kolonu izbeglica i okrenuše glavu u pravcu nauke, umetnosti i budućnosti, jer ta se institucija zapravo zove "Srpska akademija nauka i umetnosti".

Pre osamnaest leta bili su to huškači pasa razjapljenih celjusti, a danas su Evropljani sto posto. Jednostavnim rečnikom- Dobri stari ljudi, dobrice srpskog spokojstva i čuvari mirnih dečijih snova.

Voleo bih da upoznam akademi-

neko uspešan slavan, poznat i zaslužan, zašto bi u svojoj zemlji takav velikan bio socijalni slučaj sa stambenim problemom? Pitam se do kada će to država Srbija biti lična svojina samozvanih velikana, koji između sebe, uz jagnjetinu ispod sača, pogaču, rujno vince i kajmak dele legat, laureate, nagrade, potkrovlja, pa čak i zakonom zaštićene objekte i palate grada Beograda?

To mu nekako dodje kao kad se lomi kolač, pa nekom zapadne korica, a nekom srećna parica uz kajmak. Dobrica Ćosić je očigledno dobarica, kad može svojim prijateljima za životno delo u ime države i umetnosti, naravno uz pomoć pokojnog slobodara slobode, poklanjati legat u trajno vlasništvo. I to na sred Terazija. Očigledno je dobar taj Dobrica. A bejaše on i predsednik države, i desna ruka čoveka koga više nema. Medjutim, ista četa djaka (ili profesora) iza zaključanih vrata i danas smišlja vragolije i političke čarolije.

U selu mojih roditelja je moj pokojni deda Veličko držao na plafonu

je istorijskih sednica i zaslužnih gradjana. Otvorio sam pre dva dana slučajno novogodišnji broj "Tajm magazina", na čijim srednjim stranama, na jednoj celoj stranici, stoji slika onog našeg ponosnog branitelja Srbije. Umrlo je prošle godine, pa ga se Amerikanci secaju. Ispod slike priča o Srebrenici. Pročitao sam tekst, bacio casopis u djubre i pršteći od besa otišao da čistim podrum.

Medjutim, podrum je podrum, a na mojim ledjima crvena etiketa i orden za počinjeno zlodelo. Uopšte ne znam kako sam ga i čime zaslužio. Stalno se pitam kako su te mudre sede srpske glave,

akademici naši, na čelu sa njim i njegovom ženom i dobrim Dobricom, uspeli da okrenu protiv sebe i Americu, i Englesku, i jevreje, i mormone, i muslimane, i Vatikan, i Masonsku ložu, i Nemce, i Turke, i Marsovce?! A da pri tome ostanu akademici i rukoljubni autoriteti naše srpske golgote i sramote. Realno, to je ozbiljan posao, to treba postići, svaka čast!

Zaključani iza sedam brava naši akademici čekaju da počne treći svetski rat, ili nova ruska revolucija, pa da padne atomska bomba na sve naše neprijatelje, a mi da nastavimo život po principu "Čera ćemo se još".

Vremena se menjaju, ali izgleda da komunističke institucije kod nas ostaju da lebde negde između večne slave, zvezda, lenti i odlikovanja za veliko delo, a šta je delo - ne znam. Ono što vidim je da isti krojači kroje Srbiju kao da se nikad ništa nije desilo i razdeljuju državno imanje prema zaslugama.

A mi, ili smo nedovoljno zaslužni ili smo daltonisti, dok mogu da

Milovan Vitezović reče na na mitingu onu čuvenu - Dogodio se narod! i dobi stan na Novom Beogradu. Milić od Mačve reče da smo nebeski narod i eto dvorca na Zvezdari. Jedan naš slikarski velikan baš iz ovog grada dobi dvesta kvadrata na Terazijama, doduše za njega i ne znam šta je rekao, verovatno da smo nebeska super sila! Svaki govornik koga je Milošević ikada potapšao po ramenu sišao je sa govornice nagradjen za svoje životno delo i svi nagradjeni kažu da im je stanove, novac i vile darovao narod. Izgleda da smo mi baš neki dobar narod.

Verovatno se pitate zašto ovo pišem kad sam i ja posvetio život umetnosti i ko sam uopšte ja da tako govorim, jer zaboga, Akademija je intelektualni krov i perjanica kulture i nauke naše? Pa pišem zbog istine o trutovima političkih apetita, koji se kriju iza nauke, umetnosti i titularenja, zadrigli u želju za vlast. Zbog istine o poslušnicima koji ližu cipele srpske politike, baš kao kućni ljubimci i tek nakon izbora ili prevrata znaju koga će da od srca izljube i kome su oduvek pripadali. Najtužnije je meni da oni koji bi trebalo da budu mozak nacije zapravo nisu ni u jednoj sopstvenoj moždanoj vijugi sačuvali lični integritet! Neka si ti, brate, bio komunist- oportunist, neka si dobio stan, kuću, atelje, vilu, neka su ti deca studirala u inostranstvu na teret države, neka si držao Miloševićevu sliku u kabinetu, neka si profitirao, ljudski je! Ali nemoj sada govoriti da ti je dao narod ono što nije. Da narod stvarno daje - dao bi ga najpre sebi.

Izgleda da moramo dočekati fizičku smrt jednog prevazidjenog društva mrtvih pesnika, da li ćemo je nadživeti, to jedino Bog zna. Ja lično čvrsto verujem u tkivo naše mladosti. U novu inteligenciju, koliko god da je malo ostalo u zemlji Srbiji, jer naša srpska pametna glava ipak negde postoji, negde živi i stvara, darujući čovečanstvu umetnost i naučna otkrića bez političkog lanca oko noge i bez griže savesti. Dok ovo čitaš negde na ovoj planeti neki srpski mozak radi na naučnom eksperimentu, neki srpski muzičar predaje na svetskoj školi, neki srpski vajar kleše kamen u nekoj metropoli, neki se srpski književnik prevodi na svetske jezike. Veliki Srbin je baš onaj koga je veliki svet nagradio, kome svet veruje, pa je takav još veći nama. Često pomislim šta li bi Tesla rekao i da li bi išta rekao.

Nastavak na strani 26